

המחלקה לפוליטיקה וממשל
אוניברסיטת בן גוריון

פוליטיקה וטכנולוגיה: מדינה, אזרחות, פעולה

4 ש"ס

ד"ר אריאל הנדל

סמסטר א', יום שלישי, 16:00-20:00

שעות קבלה: בתיאום - arielhan@yahoo.com

הטכנולוגיה והחברה האנושית שלובות זו בזו משחרר ההיסטוריה. אי אפשר להפריד בין ההתפתחות האנושית, היחסים החברתיים ועיצוב המרחב הנובע מהם, ובין הכלים והפרקטיקות שנוצרו על מנת לביית את הסביבה, לפתור בעיות או לשפר ביצועים ואופני חיים. מטרת הקורס תהיה לעקוב אחרי היחסים המורכבים שבין אדם, טכנולוגיה וחברה, בדגש על שאלות של פוליטיקה, מדינה, אזרחות ופעולה משותפת. בקורס נדון בגישות שונות ליחס שבין טכנולוגיה, חברה ופוליטיקה, נחקר סוגיות של פעולה, ידע, כוח והתנגדות, וננתח מקרי-מחקר ספציפיים: מייצור של גבולות וטריטוריות, דרך "ערים חכמות" ומצלמות מעקב במרחב הציבורי ועד לטלפונים סלולריים, "מחשבים לבישים" ועוד.

מטלות הסטודנטים וחישוב הציון:

- נוכחות מלאה ופעילה בשיעורים (10%)
- הגשת ארבעה דו"חות קריאה (20%)
- הצגת עבודה בכיתה (20%)
- עבודת בית מסכמת (50%)

תוכנית המפגשים וביבליוגרפיה:

(הרשימה כוללת קריאת חובה ורשות כאחד, הפניות מדויקות יינתנו לקראת כל שיעור)

1. מבוא: טכנולוגיה ופוליטיקה

Bijker, Wiebe E, (2006). "Why and how technology matters." *Oxford handbook of contextual political analysis*. Oxford University Press, 682-706.
Street, John (1992). *Politics and technology*. Macmillan.

דרור, יובל (2006), הפוליטיקה של הטכנולוגיה. תל אביב: מפה

פישר, ערן (2010). "לכודים ברשת: שיח הטכנולוגיה הרשתית והקפיטליזם החדש".
תיאוריה וביקורת 37, 150-183.

2. גישות שונות לחקר הטכנולוגיה

Winner, Langdon (1980). "Do artifacts have politics?." *Daedalus*: 121-136.

Winner, L. (2010). *The whale and the reactor: A search for limits in an age of high technology*. University of Chicago Press

Latour, B. (1988). Mixing humans and nonhumans together: The sociology of a door-closer. *Social problems*, 35(3), 298-310.

Sayes, Edwin, (2014). "Actor–Network Theory and Methodology: Just What Does It Mean To Say That Nonhumans Have Agency? *Social Studies of Science*, 44(1), 134-149.

פרגוסון, ניל (1988). **ציביליזציה: המערב וכל השאר**. תל אביב: עם עובד

באומן, זיגמונט (2013). **מודרניות והשואה**. תל אביב: רסלינג

3. טכנולוגיה והמדינה: תשתיות, תקשורת, סטטיסטיקה

Menga, F. (2015). Building a nation through a dam: the case of Rogun in Tajikistan. *Nationalities Papers*, 43(3), 479-494.

Hecht, Gabrielle (2001). "Technology, politics, and national identity in France." *Technologies of Power*. 253-293.

Wilson, F. (2004). "Towards a Political Economy of Roads: Experiences from Peru". *Development and Change* 35(3), pp, 525-546.

אנדרסון, בנדיקט (1999). **קהילות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות והתפשטותה**. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

לייבלר, ענת (2001) "על פירוקו של הלוויתן הסטטיסטי: דמוגרפיה פוליטית בימי ראשית המדינה", בתוך: חקק, י., ל. קסן ומ. קרומר-נבו (עורכים). **הכל מדיד? מבטים ביקורתיים על דירוג וכימות**. באשר שבע: אוניברסיטת בן-גוריון, 171-216.

4. עיר וטכנולוגיה: ניהול, תכנון ו"העיר החכמה"

Graham, S., & Marvin, S. (2001). *Splintering urbanism: networked infrastructures, technological mobilities and the urban condition*. Psychology Press

Gabrys, J. (2014) 'Programming environments: Environmentality and citizen sensing in the smart city', *Environment and Planning D: Society and Space*, 32: 30–48.

Söderström, Ola, Till Paasche & Francisco Klauser (2014) "Smart cities as corporate storytelling", *City*, 18:3, 307-320

ממפורד, לואיס (1990), **העיר בהיסטוריה**. תל אביב: הוצאת הסדנא לעיצוב ואדריכלות.

5. פיקוח/פיתוח: טכנולוגיה, סובייקטיפיקציה ואזרחות

Foucault, M. (1975). *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. NY: Vintage Books, pp. 141-148, 200-209.

Klauser, F. (2017). *Surveillance and Space*. Sage.

Irma van der Ploeg (2003) "Biometrics and Privacy A note on the politics of theorizing technology", *Information, Communication & Society*, 6:1, 85-104

הרכב הפרטי ועליית האינדיבידואל .6

Mitchell, D. (2005) 'The SUV model of citizenship: Floating bubbles, buffer zones and the rise of the purely atomic individual', *Political Geography*, 24(1): 77–100.

Dodge, M. and Kitchin, R. (2007) 'The automatic management of drivers and driving spaces', *Geoforum*, 38(2): 264–75.

Hine, J. (2009). Transport and social exclusion. *International Encyclopedia of Human Geography*.

מבט מלמעלה א: מפות, תצלומי אוויר, GIS .7

Crampton, Jeremy W. (2009), "Cartography: maps 2.0", *Progress in Human Geography* 33 (1), 91-100

Blomley, N. (2003). Law, property, and the geography of violence: The frontier, the survey, and the grid. *Annals of the Association of American Geographers* 93 (1): 121-41.

Scott, James C. (1998). *Seeing like a state: How certain schemes to improve the human condition have failed*. Yale University Press.

מבט מלמעלה ב: מטוסים ללא טייס .8

Chamayou, G. (2015). *Drone theory*. Penguin UK.

Klauser, F., & Pedrozo, S. (2015). Power and space in the drone age: a literature review and politico-geographical research agenda. *Geographica Helvetica*, 70(4), 285-293.

Jensen, O.E. (2016) 'Drone city – power, design and aerial mobility in the age of "smart cities"', *Geographica Helvetica*, 71: 67–75.

מגדר, גוף וטכנולוגיה .9

Wajcman, J. (2006). The Gender politics of technology. In *The Oxford Handbook of Contextual Political Analysis*.

Massey, D. (1995) "Masculinity, Dualisms and High Technology" *Transactions of the Institute of British Geographers*, 20 (4), pp. 487- 499.

Jethani, S. (2015). Mediating the body: Technology, politics and epistemologies of self. *Communication, Politics & Culture*, 47(3), 34.

10. הרשתות החברתיות ככיכר העיר החדשה

Breuer Anita, Todd Landman & Dorothea Farquhar (2015) "Social media and protest mobilization: evidence from the Tunisian revolution", *Democratization*, 22:4, 764-792

Juris, J. S. (2012). "Reflections on# Occupy Everywhere: Social media, public space, and emerging logics of aggregation". *American Ethnologist*, 39(2), 259-279.

Lim, Merlyna (2015). A CyberUrban Space Odyssey: The Spatiality of Contemporary Social Movement. *New Geographies*, 07, 117-123

Milan, S. (2015). "From social movements to cloud protesting: the evolution of collective identity". *Information, Communication & Society*, 18(8), 887-900.

קמחי, ערן (2010). **האינטרנט: מה חדש בהופעת החדש?** תל אביב: רסלינג

11. טלפונים סלולריים ומחשבים לבישים

Hatuka, T., & Toch, E. (2016). The emergence of portable private-personal territory: Smartphones, social conduct and public spaces. *Urban Studies*, 53(10), 2192-2208.

Geser, H. (2006). "Is the cell phone undermining the social order? Understanding mobile technology from a sociological perspective". *Knowledge, Technology & Policy*, 19(1), 8-18.

Wilson, M. W. (2014). "Continuous connectivity, handheld computers, and mobile spatial knowledge". *Environment and Planning D: Society and Space*, 32(3), 535-555.

Elman, J. P. (2018). "Find Your Fit": Wearable technology and the cultural politics of disability. *New Media & Society*, forthcoming.

12. התנגדות: לודיזם, "מחוץ לרשת", או "עשה זאת בעצמך"?

Deseriis, Marco (2013). Is Anonymous a new form of Luddism? A comparative analysis of industrial machine breaking, computer hacking, and related rhetorical strategies. *Radical History Review*, 2013(117), 33-48.

קיסר, חגית, 2014. "צילום אוויר (קהילה)". **מפתח: כתב עת לקסיקלי-פוליטי** 7, 205-232.

דה-סרטו, מישל, 2012. **המצאת היומיום**. תל אביב: רסלינג.

Givoni, M. (2016). Between micro mappers and missing maps: Digital humanitarianism and the politics of material participation in disaster response. *Environment and Planning D: Society and Space*, 34(6), 1025-1043.

Nahuis, R., & Van Lente, H. (2008). Where are the politics? Perspectives on democracy and technology. *Science, Technology, & Human Values*, 33(5), 559-581.

Haff, P. K. (2014). Technology as a geological phenomenon: implications for human well-being. *Geological Society, London, Special Publications*, 395(1), 301-309.

Marres, N. (2016). *Material participation: technology, the environment and everyday publics*. Springer.